

Кафедра соціального права
Львівського національного університету імені Івана Франка

Український центр соціально-правових досліджень

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАВА

Матеріали всеукраїнського «круглого столу»
присвяченого 40-річчю кафедри
соціального права

1 квітня 2016 р.

Львів
2016

ПРОБЛЕМИ РАТИФІКАЦІЇ РИМСЬКОГО СТАТУТУ: РЕАЛЬНІЙ НАДУМАНИ

Пилипенко П. Д.

доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри соціального права

Львівського національного університету ім. І. Франка

Вже декілька місяців в Україні за ініціатииви міжнародної організації Amnesty International відбувається кампанія «Ратифікуйте Римський Статут!». Зокрема, наводяться доволі вагомі причини такої ратифікації як для України, так і для інших країн, що ведуть активну боротьбу з особами, які винні у вчиненні найнебезпечніших злочинів проти людяності.

Нагадаємо, що після відомих подій дворічної давнини, коли на майдани загинули понад сто людей внаслідок злочинних дій тодішньої влади, проблема ратифікації Римського договору 1998р. яким був ухвалений Статут Міжнародного кримінального суду з метою, покарання осіб винних у побитті студентів та розстрілах активістів під час «революції гідності» це питання уже піднімалося. Однак з часом про нього почали забувати.

Про причини відмови від негайної ратифікації Римського договору, як про все інше у цій країні, ніхто виразно й офіційно не повідомляв, але різного роду фахівці на телеканалах чи з допомогою інтернетвидань наголошували на тому, що ратифікація є не можливою без проведення змін в судовій системі України, зокрема без внесення змін до Конституції нашої держави. Пізніше ж, коли Конституційна реформа розпочалася з'явилася інформація, що ратифікація нібито не вигідна нам через російську агресію на сході України. Бо Росія може звернутися до Міжнародного кримінального суду (МКС) щодо відповідальності нинішньої української влади за війну на Донбасі.

Чи справді це так і чи є логіка у зволіканні з ратифікацією Римського договору? Спробуємо розібратися.

Отже, найперше стосовно проведення ратифікації до внесення змін у Конституцію України в частині судової реформи.

Нагадаємо, що МКС є міжнародним органом судочинства, що утворений у відповідності з Римським договором, який був ухвалений на Дипломатичній конференції ООН, що відбулася у Римі в 1998р. Україна була одним із 160 учасників цієї конференції та поставила свій підпис під цим документом. Суд є незалежним, постійним міжнародним судовим органом, покликаним здійснювати правосуддя стосовно

© Пилипенко П. Д., 2016

У збірнику представлено стислий вислід доповідей і повідомлень, як доповідалися на всеукраїнському «круглому столу» присвяченому 40-річчю кафедри соціального права Львівського національного університету імені Івана Франка 1 квітня 2016 р.

Матеріали доповідей і повідомлень опубліковано в авторській редакції.

Редакційна колегія:

- проф. П. Д. Пилипенко;
- доц. Сінчук С. М.
- доц. Бурак В. Я.
- ас. І. Івечко Д. Ю.
- ас. Раневич О. Ю.

Актуальні проблеми соціального права Матеріали всеукраїнського «круглого столу» присвяченого 40-річчю кафедри соціального права (1 квітня 2016 р.). — Львів: Кафедра соціального права Львівського національного університету імені Івана Франка: Український центр соціально-правових досліджень 2016. — 284 с.

© Кафедра соціального права
Львівського національного університету імені Івана Франка 2016
© Український центр соціально-правових досліджень, 2016

Свідченням того, що трудові відносини не зупинилися є й те, що після закінчення навчання в навчальному закладі працівник зобов'язаний повернутися до виконання своєї трудової функції та виконувати обов'язки на основі знань, набутих в процесі такого навчання.

Проаналізувавши відносини професійного навчання, як об'єктивне явище можна власне сформулювати поняття правовідносин професійного навчання.

Такими вважатимуться врегульовані нормами права суспільні відносини, які виникають між особою, яка навчається (скажується) з метою вдосконалення нею професійних знань, умінь та навичок й отримання відповідного рівня професійної кваліфікації, роботодавцем і освітнім закладом.

Отже, на основі аналізу наукової літератури можна стверджувати, що правовідносини професійного навчання є відносинами тісно пов'язаними з трудовими, забезпечують їхнє функціонування та можуть розглядатися як самостійна група правовідносин.

1. Комаров С. А. Общай теория государства и права. Учебник. 4-е изд. М., 1998.

2. Луць Л. А. Загальна теорія держави та права / Л. А. Луць. – К : Атіка. – 2007. – 412 с.

3. Пилипенко П. Д. – До питання про поняття трудових правових відносин – Матеріали II регіональної конференції «Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні». – Львів 1996.

4. Проблеми теорії трудового права монографія / П. Д. Пилипенко. – Львів: Видавн. центр Львів. нац. ун-ту імені І. Франка, 1999. – 214 с.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ТА РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЛІСІВ

Ярелюк З. В.

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри суспільства

Прикарпатського національного університету

імені Івана Ступаника

м. Івано-Франківськ, Україна

Традиційно в доктрині екологічного права контроль в галузі охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів розглядається як одна з найважливіших функцій управління. Разом з

тим, деякі науковці більш широко розуміють зміст поняття «екологічний контроль». Так, функція екологічного контролю розглядається в широкому значенні як така, що реалізується і при здійсненні інших правових засобів забезпечення раціонального використання природних ресурсів – екологічного нормування, екологічної експертизи, екологічної сертифікації, екологічного ліцензування. [1, с. 335]. О. К. Голіченков екологічний контроль розглядає як функцію, гарантію і правову форму екологічної діяльності [2, с. 5]. Інші науковці визначають екологічний контроль як об'єктивну, суб'єктивну категорію та відповідний тип правовідношення [3, с. 20–21].

Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» [4] одним із основних інструментів реалізації екологічної політики визначено контроль у сфері охорони навколишнього природного середовища і забезпечення екологічної безпеки, завданням якого є забезпечення вимог законодавства у зазначеній сфері.

Завданнями контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів відповідно до ст. 93 ЛК України [5] є: забезпечення реалізації державної політики у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів; забезпечення додержання лісового законодавства органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями та громадянами; забезпечення додержання лісового законодавства власниками лісів, постійними і тимчасовими лісокористувачами; запобігання порушенням законодавства у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів, своєчасне виявлення таких порушень і вжиття відповідних заходів щодо їх усунення.

Державний екологічний контроль здійснюється системою органів державної влади, які (з врахуванням класифікації органів державного управління в галузі природокористування на органи загальної та спеціальної компетенції) залежно від характеру та обсягу контрольних повноважень доцільно поділяти на органи загального державного контролю та органи спеціального державного контролю. Систему органів державного контролю у галузі охорони та раціонального використання лісів визначено ст. 94 ЛК України [5]. Виходячи з положень цієї норми, органами спеціального державного контролю є:

– *Державна екологічна інспекція України* як центральний органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням законодавства про охорону, захист, використання та відтворення лісів

що до: законності вирубки, ушкодження дерев і чагарників, знищення або ушкодження лісових культур, сянців або саджанців у лісових розплідниках і на плантаціях, а також молодяку природного походження й самосівів на площах, призначених під лісовідновлення; раціонального та невиснажливого використання лісових ресурсів; добування, здійснення побічного та супутнього спеціального лісокористування; виконання комплексу необхідних заходів захисту для забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників і хвороб, пошкодження внаслідок антропогенного та іншого шкідливого впливу, застосування пестицидів і агрохімікатів у лісовому господарстві й лісах; використання пожежозахисних лісосмуг, водоохоронних і захисних лісових насаджень; заготовки деревини відповідно до затвердженого лісосічного фонду, в тому числі розрахункової лісосіки; недопущення експлуатації нових і реконструйованих підприємств, цехів, агрегатів, транспортних шляхів, магістральних трубопроводів, комунальних і інших об'єктів, не забезпечених обладнанням, що запобігає шкідливому впливу на стан і відтворення лісів; збереження корисної фауни (п. 4 п. 4 Положення про Державну екологічну інспекцію України [6]).

— *Державне агентство лісових ресурсів України* здійснює державний контроль за дотриманням законодавства з ведення лісового господарства (окрім державного контролю за шкідливими організмами та захистом рослин) (п. 4 п. 4 Положення про Державне агентство лісових ресурсів України [7]). При цьому повноваження центрального органу виконавчої влади з питань лісового господарства у сфері лісових відносин включають в себе як повноваження органу публічної влади, так і органу, який забезпечує сферу господарювання, а саме: організація ведення лісового господарства. Тому цей орган може здійснювати як державний контроль за дотриманням норм, правил та інших нормативно-правових актів зведення лісового господарства, так і державний контроль за дотриманням вимог щодо охорони, використання, відтворення та захисту лісів [3, с. 448].

У складі Держлісагентства, Республіканського комітету Автономної Республіки Крим з питань лісового і мисливського господарства, обласних управлінь лісового та мисливського господарства і підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держлісагентства діє *Державна лісова охорона*, яка наділена статусом правоохоронного органу (п. 1 Положення про Державну лісову охорону [8]). Основними завданнями держлісоохорони є: здійснення державного контролю за дотриманням лісового законодавства і законодавства у галузі мисливського господарства та полювання власниками лісів, всіма лісокористувачами та користувачами мисливських угідь, іншими

ю юридичними і фізичними особами, забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників і хвороб, пошкодження внаслідок антропогенного та іншого шкідливого впливу; запобігання злочинам і адміністративним правопорушенням у сфері лісового та мисливського господарства, а також використання лісових ресурсів і мисливських тварин; організація та координація заходів з охорони державного мисливського фонду. Повноваження посадових осіб Державної лісової охорони передбачені ст. 91 ЛК України та п. 7 Положення про державну лісову охорону. Процедура здійснення державної охорони посадовими особами Державної лісової охорони визначено Порядком проведення перевірок при здійсненні державного контролю за дотриманням вимог лісового законодавства [9].

Як справедливо зазначається у правовій літературі, органи спеціального державного контролю, окрім контрольних повноважень, наділені ще й повноваженнями і щодо використання окремого природного ресурсу [3, с. 448; 10, с. 123; 11, с. 51]. Аналізуючи положення нормативно-правових актів, якими визначені компетенції спеціальних органів державного управління у галузі охорони та використання лісів, дійсно робимо висновок про те, що поряд із реалізацією функції контролю за дотриманням лісового законодавства, державні органи наділені іншими повноваженнями. Безперечно, таке сукуплення діяльності з управління природними ресурсами та їх експлуатацією є негативним явищем, так як їх об'єднання в «один рукав» може призвести до багаточисленних іррегулярностей. У зв'язку з цим, варто виключити із компетенції органів спеціального державного контролю (відомчого) будь-які інші функції, несумісні із реалізацією контрольного повноваження.

1. Бринчук М. М. Екологічне право: Учебник — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Юристъ, 2003. — 670 с.
2. Голіничков А. К. Екологічний контроль: теорія, практика правового регулювання: Автореф. дисс. ... д-ра юрид. наук: 12.00.06 «Природоресурсне право, аграрне право, екологічне право» / А. К. Голіничков. — М., 1992. — 48 с.
3. Правові форми екологічного контролю: Навчальний посібник / Краснова М. В., Позняк С. В., Коваленко Т. П. та ін. (за ред. Краснової М. В.). — К.: Алерта 2012. — 760 с.
4. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року: закон України від 21.12.2010 р. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
5. Лісовий кодекс України: закон України від 21.01.1994 р. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

6. Положення про державну екологічну інспекцію України: затверджено указом Президента України від 13.04.2011 р. № 454/2011 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
7. Положення про Державне агентство лісових ресурсів України: затверджено Указом Президента України від 13.04.2011 р. № 458/2011 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
8. Положення про Державну лісову охорону: затверджено постановою КМУ від 16.09.2009 р. № 976 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/976-2009-p>.
9. Порядок проведення перевірок при здійсненні державного контролю за додержанням вимог лісового законодавства: затверджено наказом Державного комітету лісового господарства України від 31.08.2010 р. № 263 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1129-10>.
10. Лунев А. Е. Природа, право, управление / А. Е. Лунев. – М.: Наука, 1981. – 268 с.
11. Гончаренко А. Государственное агентство лесных ресурсов Украины в системе управления лесным фондом // Международный научно-практический правовой журнал «Закон и жизнь». – 2013. – № 12/3 (264). – С. 47–51.

ЗМІСТ

<i>Падієнко П. Д.</i> ПРОБЛЕМИ ІНТИФІКАЦІЇ РИМСЬКОГО СТАТУТУ: РЕАЛЬНІ І НАДУМАНІ.....	3
<i>Григорів Т. З.</i> НАУКА ТРУДОВОГО ПРАВА ТА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: КОНСТАНТИ ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНОГО ТА ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВОГО ПІЗНАННЯ.....	7
<i>Загора С. І.</i> ДО ПИТАННЯ ПРО ПОЗАСУДОВІ ПРИНЦИПИ НОЗОІ СИСТЕМИ ВИРІШЕННЯ ТРУДОВИХ СПОРІВ.....	11
<i>Кобецька Ї. Р.</i> ЕКОЛОГО-ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ГОСПОДАРСЬКОГО ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ.....	18
<i>Лазутіна І. В.</i> ЗАНОБІГАННЯ УПОВНОВАЖЕНИМ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ ДИСКРИМІНАЦІЇ У СФЕРІ ПРАЦІ.....	22
<i>Мельник К. Ю.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВЕДЕНЬ І ПЕРЕМІЩЕНЬ ПОЛЦЕЙСЬКИХ В УКРАЇНІ.....	25
<i>Синчук С. М.</i> ПРАВОВІ ОЗНАКИ СОЦІАЛЬНОГО РИЗИКУ ЗА ПРАВОМ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	28
<i>Чаплишева Г. І.</i> ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ КОЛЕКТИВНИХ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	32
<i>Андрієва Л. П.</i> ДИСКРИМІНАЦІЯ В ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ ЯК ЧІННИК, ЩО ГАЛЬМУЄ ВПРОВАДЖЕННЯ В ЖИТТЯ КОНЦЕПЦІЇ ГІДНОЇ ПРАЦІ.....	35
<i>Андрушко А. В.</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ УКЛАДЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ.....	39
<i>Багай Н. О.</i> ДО ПОНЯТТЯ ІНСТИТУТІВ АГРИАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	42